

Kilde: kirchenweb.at  
Oversatt av Rainer Irslinger.

## **Palmesøndag**

Palmesøndag er søndagen før påske, en del av pasjonstiden og siste dag før den såkalte ”stille uken” begynner. På palmesøndag tar man liksom påske litt på forskudd. Siden kalenderreformen i 1969 heter palmesøndag: Dominica in palmis de passione domini – palmesøndag om Herrens lidelse.

### Dette har skjedd på denne dagen

Ridende på et esel kom Jesus gjennom Jerusalems byport. En stor folkemengde jublet til han, la klær og palmegreiner på gaten og ropte: ”Hosianna! Velsignet være han som kommer i Herrens navn, Israels konge!” (senere krevde disse mennesker skrikende, at Pilatus måtte korsfeste Jesus). Mange av disse personer var pilegrimer fra Galilea. I Jerusalem besøkte Jesus tempelet og jaget pengevekslerne og selgerne ut. Så reiste han, sammen med disiplene, tilbake til Betania, ca. 3km utenfor Jerusalem. Der hadde han også sovet natten før.

Denne begivenheten er årsak til hvorfor vi feirer denne dagen. Den må sees i sammenheng med den påfølgende stille uken, som har en sentral betydning, fordi den minner oss om Jesu død og oppstandelse.

### Palmesøndag – palmegreiner, ”gåsunger”

Vi feirer Jesu inntog i Jerusalem. Dette feires på en glad og festlig måte. Til tegn på at folk så på Jesu som en konge strødde de ut palmegreiner og jublet. I mange katolske land markerer man denne hendelsen ved å gjennomføre prosesjoner til kirken med, på forhånd, velsignete palmegreiner eller seljegrer med ”gåsunger” på.

Denne tradisjonen ble overlevert av kristne, som ville minnes om denne hendelsen på markante steder i og rundt Jerusalem. Gamle hedenske ritualer, som hadde med vekst og frodighet å gjøre, ble på palmesøndag forent med Kristi seier på påskedagen.

### Palmer, palmeprosesjoner

Hvorfor brukte de nettopp palmer? Palmer ble allerede i oldtiden dyrket som hellige trær. I orient ble soldater, som hadde vunnet en seier, hyllet med palmegreiner. Også under Jesu inntog i Jerusalem, ridende på et esel, vinket folkemengden til han med palmegreiner, for å hylle han.

Siden 300-tallet minnes Jesu inntog, i den bysantinske kirke i Jerusalem, i form av prosesjoner.

Gjennom en messe på 600-tallet er velsignelsen av palmegreiner bevitnet.

Allerede på 700-tallet er dette blitt til en tradisjon også i den romerske kirken. Denne tradisjonen kom til de nordlige land i Europa, som Tyskland og Østerrike, rundt år 1000.

Siden det ikke vokser palmer her ble palmegreinene erstattet med for eksempel seljegrer med ”gåsunger” på eller bøke-, bjørke-, hassel-, stikkelsbær- eller einerbærkvister. Disse kan bindes sammen til ”palmebunter” og pyntes med fargerike sløyfer. I tillegg kan man henge på malte egg og små påskefigurer.

### Gudstjeneste på palmesøndag

På palmesøndag begynner messen med den festlige velsignelsen av palmene.

Til Jesu minne bærer man korset inn i kirken i en palmeprosesjon, akkompagnert av ministranter, barn og menigheten, som har med seg palme- eller seljegrer. For første gang i

den "stille uken" blir forkynt om Jesu lidelse og død. Liturgien på denne dagen fører de kristne fra jubelen under Kristi inntog i Jerusalem til ropene "korsfest han" og Jesu død. Etter gudstjenesten finner det sted palmeprosesjoner.

#### Palmeprosesjoner

Disse prosesjonene finner sted like etter gudstjenesten. Palmene er symbol for Jesu inntog og hans hyllest. Prosesjonen med et esel (levende eller skåret i tre) er veldig utbredt.

Den forrettende prest får, under korset foran kirken, tre slag med en spesiell palmegren, mens menigheten synger "percutiam pastorem" tre ganger. Forsangerne svarer med antifonen "pueri Hebraerum". Etter gudstjenesten tar folk de velsignete grener med seg hjem. De skal avverge uhell. Dertil plasseres de ved husalteret eller man legger de til korset, til helgenbilder, beholdere med viet vann eller bare til et speil. Disse grener blir erstattet med nye, et år senere.

Elvarheim.net